

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku I. D.
przy uczestnictwie [...] o dział spadku i zniesienie współwłasności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 października 2014 r.,
zażalenia wnioskodawczyni
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 4 kwietnia 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni od postanowienia tego Sądu z dnia 20 grudnia

2013 r., uznając ją za niedopuszczalną z tej przyczyny, że wnioskodawczynie nie zażądała w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji doręczenia jej postanowienia z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.). W dniu 23 grudnia 2013 r. złożyła jedynie wniosek o wydanie odpisu prawomocnego postanowienia i jego doręczenie wraz z kserokopią uzasadnienia, od którego uiściła opłatę kancelaryjną w kwocie 12 zł. Żądana kserokopia uzasadnienia została jej doręczona w dniu 17 stycznia 2014 r., a w dniu 13 marca 2014 r. wnioskodawczynie wniosła skargę kasacyjną.

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. – stwierdził Sąd Okręgowy – wniesienie skargi kasacyjnej musi być poprzedzone doręczeniem skarżącemu orzeczenia z uzasadnieniem, które następuje w uwzględnieniu wniosku złożonego na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. Doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem na podstawie art. 9 k.p.c. nie otwiera drogi do wniesienia skargi kasacyjnej. Wnioskodawczynie złożyła natomiast wniosek na podstawie art. 9 k.p.c., jest bowiem oczywiste, że skoro uiściła opłatę kancelaryjną, to nie było jej zamiarem uzyskanie postanowienia z uzasadnieniem w rozumieniu art. 387 § 3 k.p.c., gdyż wniosek składany na podstawie tego przepisu jest wolny od opłat.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawczynie zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 9 § 1 zd. drugie w związku z art. 387 § 1 zd. pierwsze i § 3 oraz w związku z art. 398⁵ § 1 i art. 13 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że wniosek złożony w dniu 23 grudnia 2013 r. dotyczył wydania dokumentów z akt w ramach tzw. jawności wewnętrznej, art. 77 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 – dalej: „u.k.s.c.”) w związku z art. 78 tej ustawy oraz w związku z art. 9 § 1 zd. drugie k.p.c. przez przyjęcie, że uiszczając opłatę w kwocie 12 zł wnioskodawczynie zamierzała uzyskać jedynie kserokopię uzasadnienia orzeczenia z dnia 20 grudnia 2013 r., a tym samym, że jej zamiarem nie było otwarcie drogi do wniesienia skargi kasacyjnej, art. 130 § 1 zd. drugie w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez zaniechanie nadania sprawie prawidłowego biegu pomimo oczywistej niedokładności w treści wniosku z dnia 23 grudnia 2013 r., art. 130 § 1 zd. pierwsze w związku z art. 133 § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. przez zaniechanie wystąpienia do pełnomocnika wnioskodawczynie

o sprecyzowanie żądania zawartego w jej piśmie z dnia 23 grudnia 2013 r., art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398⁵ § 1, art. 387 § 3 zd. pierwsze oraz art. 13 § 2 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej pomimo braku ku temu jakichkolwiek podstaw, art. 328 § 2 w związku z art. 361 k.p.c. przez nieprawidłowe sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, i art. 65 § 1 i 2 w związku z art. 60 k.c. przez przyjęcie, że wnioskodawczyni nie miała zamiaru złożenia pisma odpowiadającego wymaganiom, o jakich mowa w art. 387 § 3 w związku z art. 398⁵ § 1 oraz art. 13 § 2 k.p.c. W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, złożenie na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji stanowi bezwzględną przesłankę dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej. Nie otwiera drogi do wniesienia tej skargi doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem na podstawie art. 9 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1997 r., II UZ 19/97, OSNP 1998, nr 4, poz. 137, z dnia 15 listopada 1999 r., III CZ 126/99, nie publ., z dnia 12 września 2001 r., I PZ 59/01, OSNP 2003, nr 17, poz. 416, z dnia 26 sierpnia 2008 r., I CSK 342/08, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2011 r., II CSK 641/10, nie publ., z dnia 24 lutego 2012 r., I CSK 452/11, nie publ., z dnia 10 października 2012 r., I CZ 100/12, nie publ. i z dnia 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, nie publ.).

W orzecnictwie podkreślono również, że z art. 130 § 1 zdanie drugie k.p.c. wynika dyrektywa rozpoznania pisma zgodnie z jego treścią, także wtedy, gdy zostało ono mylnie oznaczone lub dotknięte innymi oczywistymi niedokładnościami, które mogą dotyczyć także treści pisma, jeżeli została ona niewłaściwie zredagowana. Oczywista niedokładność w zredagowaniu wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem nie wpływa na możliwość wywołania skutku przewidzianego w art. 387 § 3 k.p.c., jeżeli intencja autora wniosku została przedstawiona w sposób nie budzący wątpliwości. Jeżeli natomiast treść pisma jest niejasna, zachodzi potrzeba dokonania jego wykładni przy uwzględnieniu dyrektywy racjonalnego działania uczestników postępowania. Trzeba wyjść z założenia,

że pisma procesowe są składane dla urzeczywistnienia określonego celu, a jeżeli intencja autora pisma nadal budzi wątpliwości, konieczne jest wezwanie go do ich usunięcia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1969 r., I PZ 71/68, OSNCP 1969, nr 9, poz. 163, z dnia 5 września 2001 r., I CZ 110/01, nie publ., z dnia 14 stycznia 2005 r., III CZ 116/04, nie publ., z dnia 17 stycznia 2007 r., I PZ 25/06, OSNP 2008, nr 5-6, poz. 72 i z dnia 14 listopada 2013 r., IV CZ 81/13, nie publ.).

Skarżąca – w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 20 grudnia 2013 r. – złożyła osobiście wniosek o doręczenie tego postanowienia wraz z kserokopią uzasadnienia. Okoliczność, że opatrzyła go znaczkami opłaty sądowej w kwocie 12 zł nie stanowiła dostatecznej podstawy do przyjęcia, że wniosek został złożony na podstawie art. 9 k.p.c.

Trzeba jednak stwierdzić, że zaskarżone postanowienie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu, skarga kasacyjna została bowiem wniesiona od postanowienia sądu drugiej instancji, wydanego na skutek apelacji od postanowienia wstępnego w sprawie o dział spadku i zniesienie współwłasności, w której wartość przedmiotu sporu we wniosku o wszczęcie postępowania została oznaczona kwotą 20.000 zł, a wartość zaskarżenia kasacyjnego – kwotą 36.000 zł. Zgodnie natomiast z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. Postanowieniem wstępnym orzeczono o zasiedzeniu udziałów we współwłasności nieruchomości objętej postępowaniem, czyli rozstrzygnięto spór o prawo własności w rozumieniu art. 618 § 1 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, od postanowienia sądu drugiej instancji wydanego w sprawie o zniesienie współwłasności i działu spadku, którego przedmiotem jest rozstrzygnięcie sporu przewidzianego w art. 618 § 1 w związku z art. 688 k.p.c., skarga kasacyjna przysługuje tylko wtedy, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi co najmniej sto pięćdziesiąt tysięcy złotych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2001 r., II CZ 13/01, OSNC 2001, nr 12, poz. 181, z dnia 9 maja 2002 r., II CZ 34/02, nie publ., z dnia 19 września 2002 r., V CZ 105/02, nie publ.,

z dnia 29 października 2009 r., III CZ 44/09, nie publ., z dnia 20 listopada 2009 r., II CSK 385/09, nie publ., z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CZ 112/09, nie publ., z dnia 5 maja 2010 r., II CZ 38/10, nie publ., z dnia 19 sierpnia 2010 r., I CSK 138/10, nie publ., z dnia 26 sierpnia 2010 r., II CSK 229/10, nie publ. i z dnia 7 grudnia 2012 r., III CSK 288/12, nie publ.). Wniesiona skarga kasacyjna była więc w świetle art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. niedopuszczalna i jako taka ulegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.